

JO NESBØ

IKAR

LOV SA EŠTE LEN ZAČÍNA

HODINA VLKA

JO NESBØ

HODINA VLKA

Preložil Jozef Zelizňák

IKAR

JO NESBØ
MINNESOTA

Copyright © Jo Nesbø 2025

Published by agreement with Salomonsson Agency

Translation © 2025 by Jozef Zelizňák

Jacket photo © Shutterstock, LaVonna Moore

Slovak edition © 2025 by IKAR, a.s.

ISBN 978-80-575-0356-9

*«We're all living in Amerika,
Amerika ist wunderbar.»*

RAMMSTEIN

1/

Príchod. September 2022

„A aký je účel vašej návštevy, pán Holger Rudi?“ Muž s unaveným výrazom v tvári, kontrolujúci pasy cestujúcich, sa na mňa ľahostajne pozrie a poškriabe sa na ramene pod emblémom colnej a hraničnej ochrany USA.

„Výskum,“ odpoviem.

„A čo idete skúmať?“

Letel som z Osla cez Reykjavík do Minneapolisu, čo predstavuje sedemhodinový časový posun, a telo mi hovorí, že som už dávno mal ležať v posteli. A tak odolám spontánnemu impulzu a neodpoviem *vraždu*, aby som neskončil vo vypočúvacej miestnosti. Radšej mu vysvetlím, že idem písať o policajtovi s nórsnymi koreňmi.

„Takže ste spisovateľ?“

Chcem odpovedať, že som taxidermista. Preparátor. Som tu na to, aby som získal kožu, ktorú natiahnem na postavu v už pripravenom príbehu. Tá predstava ma prenasleduje už niekoľko mesiacov, ten titul som si dal sám. Ale ako som povedal, som unavený.

„Áno,“ odpoviem.

„Zaujímavé. Mimochodom, aj mňa krstili v nórskom luteránskom kostole.“ Pracovník pasovej kontroly sa usmeje a podá mi nórsky pas. „V Minnesote nás nájdete všade.“

V taxíku do centra si uvedomím, že mesto sa zmenilo. Vidím nové cesty a budovy, ktoré tu pred ôsmimi rokmi, keď som bol v Minneapolise naposledy, neboli. Už sa pred nami dvíha panoráma metropoly. Z diaľnice odbočíme do centra. Medzi mrakodrapmi si všimnem hranatý kolos odrážajúci popoludňajšie svetlo.

„Čo je tá sklenená ozruta?“ spýtam sa vodiča.

„Tá pred nami? To je štadión U. S. Bank. Hrajú tam Vikingovia.“

„To sú veci.“

„Zaujíma vás futbal?“

Pokrčím plecami. „Videl som hrať Vikingov ešte na starom štadióne. Možno by som si mal kúpiť lístok.“

„Tak to držím palce.“

„Prečo?“

Vodič, černocho, ktorého odhadnem na päťdesiatnika, sa na mňa pozrie v spätnom zrkadle cez oválne okuliare. „Ťažko sa zháňajú. Včera mi ponúkli veľmi priemerný lístok za tristopäťdesiat dolárov.“

„To vážne?“

„Vážne. Kedysi človek mohol vziať na futbal aj deti. Teraz je štadión ako celá táto krajina – vyhradený pre bohatých.“

Zadívam sa z okna. Keď sme navštevovali tetu a strýka v USA, málokedy sme zašli do centra. Čokoľvek bolo treba kúpiť, sme našli aj v obchode na rohu alebo v obchodnom dome Southdale Mall. Ale aj tak ma prekvapí, aké tu vládne ticho, ako málo ľudí sa pohybuje v uliciach. Keď ma pred ôsmimi rokmi bratranec zobral do strešnej reštaurácie na Hennepin Avenue, mesto žilo. Najmä na ďalšej avenue, ktorú križujeme, Nicollet Mall.

„Kde sú všetci?“ spýtam sa.

„Ludia?“

„Áno.“

„Veci tu už nie sú také ako kedysi. Najmä po tom, čo... ved' viete...“

Ved' viete. Pre mňa *ved' viete* odkazuje na vraždy spred šiestich rokov, kým preňho a zvyšok Minneapolisu je to, samozrejme, vražda Georgea Floyd pred dvoma rokmi. Len cestou z letiska sme prechádzali okolo troch nástenných grafitov černocho zavraždeného minneapolisťou políciou.

„Ved' to bolo dávno,“ zamyslím sa.

„Ja to vnímam inak,“ odvetí šofér. „Človek by čakal, že taký čin zjednotí mesto. Všetci proti rasistickej polícii, však? Ale podľa mňa sa toto mesto rozpadlo na kusy. Do toho prišla pandémia a tá kombinácia spôsobila, ako sa hovorí, dokonalú búrku...“

Zastavíme pred hotelom Hilton, zaplatím v hotovosti a nechám slušné prepitné. Navrhmem mu, že ak má záujem, potrebujem niekoho, kto by ma povozil po meste. Dohodneme sa na hodinovej sadzbe a že môžem volať kedykoľvek. Nadiktuje mi svoje telefónne číslo.

V priestranej hotelovej lobby a v reštaurácii posedáva len hrstka ľudí. Recepčná sa na mňa pravdepodobne usmieva spoza rúška. Podám jej pas, a keď zistí, že mám rezerváciu na viac než týždeň, upozorní ma, že izbu upratujú len každých päť dní. Podá mi kartu od izby dvetisícštyristošesť, tak vysoko, ako som si vyžiadal.

„Nebojíte sa výškovej choroby?“ usmeje sa na mňa vo výťahu muž v kovbojskom klobúku, keď stlačím číslo dvadsaťštyri. Povie to tým uvoľnene žartovným a zároveň priateľským spôsobom, aký podľa mňa ovládajú len Američania a ľudia z ďalekého severu Nórska. Snažím sa vymyslieť rovnako vtipnú odpoveď, ale som z južného Nórska. A tak sa radšej sústredím na to, aby mi nezaľahlo v ušiach.

Posteľ je veľká a mäkká a ja hneď zaspím.

Keď sa zobudím, potrebujem ísť na záchod. Aby som sa úplne neprebral, nerozsvietim, len v tme nájdem obrysy záchodovej misy. Keď sa chystám sadnúť si, takmer sa prevrátim dozadu, skôr než môj zadok narazí na plastovú misu. Zabudol som, že toalety v USA sú nižšie než v Nórsku. A hneď si spomeniem na to, ako som si kedysi myslel, že v Amerike sú deti na prvom mieste. Tie predstavy boli kŕmené televíznymi kanálmi s rozprávkami a detskými seriálmi, regálmi s farebnými sladkosťami v Southdale, podporil ich aj zábavný park Valleyfair, kde nám strýko počas letných prázdnin vždy ukázal nejakú novú atrakciu. Amerika je detský raj. A preto: Miloval som Ameriku. A hoci som neskôr zistil, že táto krajina nie je dokonalá, pochopil som aj to, že ju budem milovať do konca života.

Keď sa zobudím po druhýkrát, je ešte tma. Vstanem, zavolám taxikárovi, poprosím ho, aby ma počkal na rohu Nicollet Avenue a S 10th St, a vyjdem z izby. Práve svitá nad susedným mestom Saint Paul na druhom brehu rieky Mississippi. Na chodníku obídem bezdomovca, ktorý spí s telom pritisnutým k fasáde mrakodrapu s logom americkej banky, akoby dúfal, že ho zahreje. Na Nicollet Avenue parkuje policajné auto. Cez matné sklo nevidím, či v aute niekto sedí. Po pätnástich minútach odbočím ku krajnici taxík. Sadnem si na zadné sedadlo.

„Najprv pôjdeme do Jordanu.“

Vodič sa pozrie do zrkadla. „Do mesta Jordan?“

„Nie, nie. Do štvrte Jordan.“

Vidím, že váha.

„Stalo sa niečo?“

„Nie, pane. Ale ak sa chystáte kupovať drogy, musíte si objednať iný taxík.“

„Nechystám sa. Idem sa pozrieť na *projekty*.“

„V štvrti Jordan? Tie tam už nie sú, pane.“

„Nie?“

„Posledný projekt sociálnych bytov zbúrali pred piatimi alebo šiestimi rokmi.“

„Aj tak tam pôjdeme.“

Prechádzame cez ešte spiace mesto. Na to, aby človek postrehol, kedy prešiel z bohatej štvrte do chudobnej, si musí všímať detaily. Či je tráva pred malými domčekmi pokosená, či boli odvezené odpadky, aké autá parkujú pozdĺž cesty.

Prechádzame popred čerpaciu stanicu Winner. Má otvorené nonstop, pozorne nás sledujú štyria čierni chlapci.

„Tam sa teraz kupujú drogy?“ spýtam sa.

Vodič neodpovie. O pár blokov ďalej zastaví.

„Tu sme,“ povie. „Tu stáli posledné výškové budovy v Jordane.“

Prečítam si nápis na tabuli. „Vstup so zbraňou zakázaný.“ Stojí za ňou nízka, novopostavená budova. Materská škola. Po trávniku poskakujú v šere dve veveričky, mätko mávajú veľkými zdvihnutými chvostmi.

A aký je účel vašej návštevy, pán Holger Rudi?

Cieľom je dostať sa do hlavy vraha. Vrátiť sa po stopách z roku 2016. Bude to kniha, ktorú už mám rozpracovanú, s pracovným názvom *Pomstiteľ z Minneapolisu*. Predpokladám, že vydavateľ bude mať inú predstavu o názve, ale pravdepodobne aj o spôsobe jej propagácie. Žáner skutočných zločinov momentálne na knižnom trhu letí a zdá sa, že nikdy nie je dosť príbehov s krvavými, ideálne spektakulárnymi vraždami, aurou tajomstva, nečakanými zvratmi, so zloduchmi a s hrdinami na oboch stranách zákona a najlepšie so záverom, ktorý ponúka priestor pre konšpiračné teórie. Môj román ponúkne všetko okrem toho posledného. Odpovede sú dané, o vine niet pochyb. Zostáva len pokúsiť sa pochopiť ako a prečo sa to stalo. Na to sa potre-

bujem dostať do hlavy nielen vrahovi, ale všetkým aktérom tohto príbehu. Využijem všetky známe informácie, pridám trochu vlastnej predstavivosti, aby som vnímal svet a miesta, kde sa všetko odohralo, ich očami. Nájdem ľudské v neľudskom. Prinútim čitateľa – a seba samého – položiť si otázku: Mohol som to byť ja?

Na prácu v teréne som si vyhradil osem dní. Nemám teda veľa času a musím sa do práce pustiť čím skôr. Začnem mužom, ktorý stál pred šiestimi rokmi tu, kde teraz stojím ja, a tiež za úsvitu.

Zavriem oči a vybavuje sa mi pred nimi obraz. Zo zeme rastú výškové budovy. Zakrývajú oblohu. Tam, na šiestom poschodí, je otvorené okno. Vyletím tam. Tak, teraz som ním. Vyzriem von. Vidím všetko. Výška dáva človeku nadhľad.

Výška mi dala nadhľad. Na chvíľu som mohol byť vonkajším pozorovateľom alebo to aspoň predstierať. Vysloviť zrejme objektívny úsudok o spoločnosti, ľuďoch a ich životoch tam dole. Od siedmej ráno som sedel pri okne na šiestom poschodí a hľadel na mravenisko. Na ľudí vychádzajúcich z brán obytných domov v projekte Jordan. Bolo jedenásť minút po ôsmej, utorok ráno. Videl som, ako z obrubníkov a parkovísk za domami vychádzajú autá. Z výfukov sa kúdolil biely dym. Žlté školské autobusy so zamrežovanými oknami, pripomínajúce pojazdné väznice, naberali deti – akoby predzvesť života, ktorý ich čaká. Iné autobusy vozili ľudí do práce. Niektorých do fabrík, väčšinu do podradných zamestnaní v sektore služieb. Ale veľa ľudí tu nechodilo ani do školy, ani do práce, a mnohí z nich sa ešte prevaľovali v posteli. Niektorí civeli do stropu, pretože sa vzdali nádeje, ktorú im pred ôsmimi rokmi ponúkol prvý farebný prezident krajiny a ktorú o tri mesiace vyvezie z prezidentského sídla sfahovací kamión. Ležiac sa snažili nájsť odpoveď na večnú otázku: Prečo? Načo vstať?

Jeden z tých, ktorí našli dôvod, práve vyšiel z brány. Zaujímavé, že vstupné brány tu boli skonštruované tak, že sa otvárali dovnútra, nie von. Vraj preto, že je oveľa ťažšie vlá-

mať sa do domu, keď je štrbina dverí skrytá za zárubňou. Okrem toho riziko zabitia zlodejom bolo v Jordane vyššie než hrozba zhorenia v dome, a to v Minneapolise existovali len tri štvrté, v ktorých dochádzalo k väčšiemu počtu podpaľáckých útokov než tu.

Trináť minút po ôsmej. Bledé jesenné slnko sa prebýjalo ranným oparom. Cez hľadáčik som zaostril na stred brány v bloku tri. Včera vyšiel touto bránou presne o ôsmej hodine, šestnástej minúte. Včera bol pondelok, dnes utorok, ľudia nemenia svoje zvyky a nebol dôvod predpokladať, že dnes nevyrazí do práce približne v rovnakom čase. Aj tak som tu sedel už od siedmej. Bol predsa živnostník a hrozilo, že si v pondelok len dlhšie pospal, pričom v ostatné dni v týždni odchádza z domu skôr.

Pošúchal som si dlane. V noci mrzlo a pomedzi záclony, ktoré som prilepil na sklo, aby mi ich vietor nesfúkol do dráhy strely, prefukoval studený vietor. Videl som, ako díleri zaujali svoje miesta na rohoch domov, prvý tovar už menil majiteľa. Väčšina zákazníkov boli černosí, potom Latinoameričania, ale občas sa z auta vystrčila aj biela ruka. Pätnásť minút po ôsmej. Vdychoval som drsný pach prepáleného oleja, cesnaku a cigaretového dymu. Smrad starého koberca nemizol a nestratí sa, ani keď tento blok čoskoro zbúrajú.

Šestnásť minút po ôsmej. Stehná ma začali páliť. Oprel som sa o päty, aby som im trochu uľavil. Poloha nebola optimálna. Kľakol som si na pohovku, ktorú som si pritiahol k oknu. Hlaveň pušky som položil na operadlo. Vzdialenosť bola tristotridsať yardov, trochu viac než ideál, najmä v tom nárazovom vetre. Najradšej by som ho odpratal guľkou do hlavy. Ale to bolo príliš riskantné, mohol by som minúť a zničiť tak celý plán. A tak som sa rozhodol mieriť najprv do hrude, zložiť ho k zemi, potom nabiť a uštedriť mu

ranu z milosti. Pušku M24 som kúpil pred šiestimi dňami za tisícdeväťsto dolárov. Samozrejme, nezašiel som si po ňu do obchodu so zbraňami, ale k miestnemu priekupníkovi. Ten využíval nastrčených ľudí, väčšinou feťákov, ktorí nemali záznam v registri trestov, ale potrebovali rýchle peniaze. Priekupník ich vysielal do *easy* obchodov so zbraňami, teda takých, kde sa majitelia na nič nepýtali, hoci museli vidieť, o čo ide. Uspokojili sa s tým, že skontrolovali vyplnený formulár, a potom spokojne predali dvadsať potenciálne vražedných zbraní feťákovi, ktorý nemal o zbraniach ani potuchy. Priekupník platil feťákovi maximálne dvadsať dolárov za zbraň. Ďalej ich však ponúkal za jedenapolnáso-bok ceny v obchode. Volal sa Dante, tučný chlapík, ktorý sa narodil a vyrastal na predmestí Minneapolisu, ale obliekal sa ako Talian, jedol ako Talian a hovoril s falošným talianskym prízvukom. A, samozrejme, podvádzał ako Talian vo svojom obchode, ktorý prevádzkoval v garáži vzdialenej len dva bloky odtiaľto. Jeho zákazníci boli ľudia so záznamom v registri trestov. Nie drobní grázli, ktorí do obchodu so zbraňami posielali svoje frajerky alebo tam sami chodili s falošnými preukazmi, ale ľudia ochotní priplatiť si za profesionálneho dodávateľa. Platili za istotu, že ak ich zbraň zostane na mieste činu, polícia ich prostredníctvom nej nevystopuje.

Tak ako sa Dante nestaral o svoju hmotnosť a zdravie, o toľko viac dbal o svoj vzhľad. Jeho vlasy aj brada vyzerali ako zastrihnuté manikúrovými nožničkami a oblečenie mu vždy dokonale ladilo. A miloval zlato. Mal zlato v obočí, zlato v ušiach, zlato okolo krku a – v neposlednom rade – zlato v zuboch.

Práve zlaté zuby som si všimol ako prvé v deň, keď som vstúpil do jeho garáže. Vlhko sa zablykli, keď povedal, že dúfa, že budem poľovať na jelene a puška sa nezjaví

na mieste činu, pretože túto konkrétnu zbraň kúpil osobne, a nie cez nastrčeného panáka.

„Len ti to hovorím, nemusíš reagovať, amigo.“

Tá veľkorysosť bola zbytočná. Ved' od chvíle, keď som vstúpil do garáže, som nevyriekol ani slovo. Ved' čo by som mu povedal? Že to jeho idem loviť? Že mi predáva zbraň, ktorou sa ho chystám zabiť? Vyhovovalo mi, že je sám, ale nezložil som si slnečné okuliare ani som si neuvoľnil pevne stiahnutú kapucňu mikiny na zips. Len som prikývol, ukázal som na žiadaný tovar – pušku plus dva ručné granáty –, prerátal som peniaze, ktoré si vypýtal, a keď predomňa položil puzdro, ktoré bolo v cene, zabalil som pušku do bublinkovej fólie a vložil ju vedľa teleskopického zameriavača a dvoch ručných granátov do zapusteného vrečka v penovej gume. Civel mi na ruky. Nekonečne dlho. Možno si všimol diabolskú hviezdu na hánkach. Alebo jazvu na líci. Možno ju niekomu spomenie. Na tom nezáležalo. Rovnako ako na pozdrave na rozlúčku, ktorý za mnou zakričal hrajúc sa na Španiela. *Hasta la vista*. „Kým sa znova nestretneme.“

Netušil, že život mu dá rýchlo za pravdu.

Brána domu sa opäť otvorila.

Dante.

Vyšiel na ulicu a zastal. Tak ako včera ráno sa obzrel doľava a doprava, zovretou päťou si búchal do ľavej dlane. Akoby každý deň predstavoval boj. Akoby každý deň mal na výber: ísť doprava alebo doľava. Akí sme my ľudia naivní...

Jeho auto – značky Maserati – parkovalo za domom. Nebolo najnovšie, ale aj tak bol zázrak, že také auto v Jordane dosiaľ nevylopili. Vysvetlenie však znelo jednoducho: auto chránili jeho zákazníci a členovia gangov – a všetci tu v Jordane to vedeli.

Položil som mu krížik na hrud'. Vopred som si vypočítal vzdialenosť a uhol a nastavil zameriavač o kúsok nižšie, pretože Dante stál hlboko podo mnou. Zadržal som dych a pomaly stláčal spúšť, ale uvedomil som si, že mám privysoký tep. Spúšť sa poddávala. Ďalej. Ale výstrel sa neozýval. Pulz sa mi ďalej zrýchľoval. Snažil som sa presvedčiť vlastné ja, že nesmiem byť netrpezlivý, nemyslieť na to, že Dante sa o chvíľu pohne a zmení sa na oveľa ťažší cieľ. Netrhnuť. Len pomaly stláčať.

Muž dole sa otriasol od zimy a dýchol si do dlaní. Ako keď gambler fúka na kocky.

Zvrtol sa doprava.

Práve v tej chvíli puškou trhlo. Očividne som ju držal pevne, lebo som Danteho ani na chvíľu nestratil z dohľadu. Videl som, ako zmeravel, akoby si uvedomil, že si niečo zabudol. Potom čosi dopadlo na chodník spod dlhého kabáta. Hneď som si predstavil, ako sme s Monikou stáli v kúpeľni, vytekla jej voda, špliechala o dlaždice a obaja sme odpadávali od strachu a šťastia. Vystrašení a šťastní.

Bola to krv. Dante padal. Dozadu, k bráne. Zatlačil do nej, otvorila sa dovnútra. Zostal ležať v tme chodby s nohami vystrčenými na ulicu. Nepočul som žiadne výkriky, volanie o pomoc, náhlivé kroky ani buchot dverí. Len rovnomerný, neutíchajúci hukot rannej špičky na diaľnici. A potom zrazu hip-hop. Jeden z tých prevaľujúcich sa v posteli vstal a otvoril okno, aby zistil, čo sa deje.

Cítil som, ako sa ma zmocňuje triaška a nevoľnosť, ale myslel som na Moniku a deti. Intenzívne som na ne myslel, keď som vkladal do pušky nový náboj. Namieril som. Opäť som pritlačil oko k zameriavaču, videl som Danteho nehybne ležať, napadlo mi, že jeho topánky vyzerajú draho. Že potrvá, kým sem do Jordanu dorazí polícia, dovtedy by mu mohol niekto topánky ukradnúť. Niečo mi padlo

do oka, musel som žmurknúť, a keď som opäť otvoril oči, videl som, že topánky sa hýbu. Z tmy chodby ho niekto odťahoval do bezpečia. Chcel som stlačiť spúšť, ale strach, že trafím suseda, ktorý práve vykonáva službu blížnemu, ma zabrzdil. A keď som sa rozhodol, že to predsa risknem, pretože nikto na svete nie je úplne bez viny, brána sa zabuchla.

Postavil som sa a musel som sa zachytiť o kuchynskú linku, pretože mi zmeravela noha. Pušku som zabalil späť do bublinkovej fólie. Utriel som kuchynskú linku, rám pohovky aj operadlo. Potom som vošiel do kúpeľne. Obliekol som sa. Vytrhol som si pridlhý chl p na obočí. Podržel som ho medzi dvoma prstami, potom som si ho položil na jazyk a prehltol. Svrbel ma v hrdle, akoby sa zdráhal zísť nadol. Nasadil som si slnečné okuliare a zašnuroval si mikinu s kapucňou. Vzal som vrece so všetkými vecami, schmatol kvetináč s palmou, naposledy som sa poobzeral po byte a zamkol za sebou.

Vyšiel som dve poschodia k pani Whiteovej. Zaklopal som na dvere. Ozval sa šuchot papúč. Potom aj ten stíchol. Zrejme ma sledovala cez priezor vo dverách. Dvere sa náhle otvorili. Samozrejme, nikdy som sa jej na to nespýtal, ale pani Whiteová musela mať aspoň osemdesiat rokov. Milá, sivovlasá černoška voňala zmesou marhuľového džemu a medu.

„Tomas,“ spoznala ma. „Tak dávno sme sa nevideli. Počul si aj ty tú ranu?“

Bez slova som jej podal palmu.

„Pre mňa?“ prekvapene sa usmiala.

Prikývol som.

Naklonila hlavu. „Tomas, stalo sa niečo? Vyzeráš tak... mŕtvo. Môže za to tá mačka? Chýba ti, však? Povedal, kedy ti ju dokončí? Musíš byť trpezlivý, chápeš.“

Opäť som prikývol. Potom som sa zvrtol a odišiel. Počul som, že nezatvorila dvere. Určite hľadela za mnou. Bála sa o mňa. Možno si myslela, možno cítila, že ma vidí naposledy.

Výťah ma viezol nadol, nadol, nadol.

Vzduch vonku bol čistý a svieži, ranná hmla sa rozplývala. Slnko dnes zvíťazí. Rýchlymi krokmi som vykročil do centra.

Cesta mi trvala štyridsať minút.

Downtown Minneapolisu mi vždy pripomínal autá z Motownu z osemdesiatych rokov, uviaznuté v priestore medzi minulosťou a budúcnosťou. Čisté a upravené, dokonale konzervatívne, praktické a nepochybne nudné. Stáli tam mrakodrapy a mosty, ale žiadny Empire State Building ani Golden Gate. A keby ste sa niekoho z Londýna, Paríža alebo New Yorku spýtali na prvú asociáciu s mestom Minneapolis, pravdepodobne by spomenul jazerá a lesy. Dobré, ak by bol trochu vzdelanejší, možno by odpovedal, že mesto má najdlhší súvislý systém *skyways* – nadzemných chodníkov v krajine. Cestou na križovatku Deviatej ulice s Nicollet Mall som prešiel popod skleneno-kovový mostík, spájajúci nákupné centrá a kancelárske budovy, kam sa ľudia utiekali, keď teplota v zime klesla pod bod mrazu a v lete vystúpila nad sto stupňov Fahrenheita.

Vošiel som do malého obchodu so zvieratami. Vyba-vovali zákazníka. Ak som pochopil správne, objednával si väčšiu klietku pre svojho králiku. Aj dnes vám ešte iný človek vie vrátiť vieru v ľudskosť. Postavil som sa pred jedno z akvárií, a keď ku mne pristúpil predavač, ukázal som prstom na jednu z malých rybičiek.

„Pygmejský štvorzubec,“ prikývol a chytil zelenú rybkú do malej sieťky. „Pekná akváriová rybka, ale nie je pre začiatočníkov. Vyžaduje si veľmi dobrú kvalitu vody.“

„Ja viem,“ zareagoval som.

Vložil ju do plastového vrečka s vodou a zaviazal ho. „Dávajte pozor, aby vám ju nezjedla mačka. A ani vy. Jed v jej orgánoch je stokrát...“

„Aj to viem. Beriete hotovosť?“

Potom som opäť vyšiel na ulicu.

Pomaly sa ku mne blížilo čiernobiele auto. Dvere zdobil emblém a motto polície Minneapolis MPD – *Chrániť s odvahou, slúžiť s empatiou*. Možno policajti za matným sklom čosi zavetrili. Ale vedel som, že ma nezastavia. Po silnej mediálnej kritike ich neodôvodnených a rasovo motivovaných telesných prehliadok náčelník mestskej polície nedávno ubezpečil verejnosť, že hodlá zlu čeliť. Vnútorňý inštinkt už neslúžil ako dôvod na zastavenie ľudí ako ja.

Auto prešlo, ale pochopil som, že ma videli. Tak ako ma zachytili bezpečnostné kamery, ktorých bolo na týchto uliciach viac než kdekoľvek inde v meste.

A vedel som ešte jednu vec.

Vedel som, že som mŕtvy.

3/

Dinkytown. September 2022

Opäť otvorím oči. Som späť v taxíku a vo vlastnej hlave. Teraz, samozrejme, nemôžem s istotou vedieť, či som vôbec bol vo vrahovej hlave, či som zachytil jeho myšlienky, keď pred šiestimi rokmi kráčal po Nicollet Mall. Či myslel na to, že zomrie. Viem len to, že v tom momente sa nachádzal na Nicollet Mall. To je neochvejný fakt zachytený bezpečnostnou kamerou a prevedený prostredníctvom binárnych kódov do digitálneho záznamu, ktorý nenecháva žiadne pochybnosti.

Požiadam vodiča, aby ma odviezol do Dinkytownu.

Slnko práve vychádza, keď prechádzame cez rieku a vkĺzneme medzi nízke budovy. Toto je úplne iný svet ako v Jordane. Dinkytown je raj študentov. Tých, ktorí majú budúcnosť. Tých, ktorí obsadia nablýskané budovy bánk, žulový blok radnice, učiteľské zborovne a miesta za tristo päťdesiat dolárov na štadióne U.S. Bank. Keď sme s bratrancom dospeli, chodievali sme sem na pivo. Dinkytown vyžaroval niečo bohémske a vzrušujúce. Vôňa marihuany a testosterónu, zvuky mladosti, dobrej hudby a flirtu, pocit takého akurátneho nebezpečenstva. Miesto prelínania mladosti a dospelosti, akurát také divoké, aby tu v bezpečí zakotvila väčšina karieristov, ako som ja. Raz si sem priateľka môjho

bratranca priviedla kamošku, vytratil som sa s ňou z baru, v jednej z uličiek sme vyfajčili jointa a potom sme si to rozdali. Pravdepodobne absolútne priemernú súlož si budem pamätať kvôli – pre mňa – exotickej scenérii.

Teraz to miesto nespoznávam. Vyzerá ako sloh, v ktorom učiteľ opravil všetky gramatické chyby a vymazal všetky neslušné vety. Prechádzame okolo miesta, kde kedysi bývala kaviareň, ktorej majiteľ tvrdohlavo opakoval, že v nej Bob Dylan odohral svoje prvé vystúpenia, keď sem prišiel študovať z Hibbingu. Teraz tu stojí mrakodrap. Spýtam sa vodiča, či si myslí, že fialová fasáda je poctou inému veľkému hudobnému synovi mesta, Princeovi. Vodič len zavrtí hlavou a usmeje sa.

„Ale raňajky u Ala prežili,“ kývnem na dvere maličkého podniku, v ktorom – ak bolo voľné miesto vzadu – sa človek musel pretlačiť medzi zamastenou stenou a hosťami pri bare.

„V deň, keď zavrú Ala, vypukne revolúcia,“ prikývne vodič a srdečne sa zasmieja.

Na moste ponad železničnú trať ho požiadam, aby zastal. Vystúpim z auta a zadívam sa na železničné koľaje. Kedysi tadiaľto len občas prešiel nákladný vlak a súdiac podľa vegetácie rastúcej medzi hrdzavými koľajnicami, premávka nezhustla. Prejdem cez ulicu k podniku na rohu, kde je na fasáde stále napísané Bernie's Bar, zalomcujem zamknutými dverami, nazriem do okna vedľa plagátu, na ktorom je napísané, že priestory sú na prenájom. Barový pult tam ešte stojí, ale všetok ostatný inventár je preč.

Teraz sa musím dostať do hlavy policajta.

A snažím sa predstaviť si, ako sa to asi odohralo, kto čo v to ráno pred šiestimi rokmi hovoril a robil.